

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ekim 2020 #29

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

12 Kasım 2020

“Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” komisyonunda kabul edilerek geçti

Yapılan değişiklikler ile;

- ABD doları olarak uygulanan Yenilenebilir Enerji Kaynakları Bedeli, Türk lirası olarak uygulanmaya devam edecek. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) düzenlemesinin son bulacağı 30 Haziran 2021 sonrasında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri için uygulanacak yerli katkı fiyatları ve süreleri gibi konular Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenecek.
- Yasanın yürürlük tarihinden önce yapılan yarışmalarda sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen firmalar, yerli katkı fiyatlarından faydalanamayacak. Bu hüküm yalnızca 2017 yılında yapılan rüzgâr enerjisi yarışmalarının kazananlarını kapsayacak.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretenlerin yanı sıra lisanssız elektrik üretim faaliyetinde bulunanlar da ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde "I" sayılı cetveldeki fiyatlardan 10 yıl süreyle faydalanacak.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin yatırım ve işletme dönemlerinin ilk 10 yılında uygulanan kira, izin ve irtifak indirimleri lisans tarihinden itibaren 10 yıl boyunca uygulanacak ve 31 Aralık 2025 tarihine kadar işletmeye girecek firmaları kapsayacak.

25,61 TWh	318,70 TL/MWh
Ekim Üretimi	Ortalama PTF

%5,84

2020 yılı Ekim ayında lisanslı elektrik üretimi bir önceki aya göre %7,36 azalırken, önceki yılın aynı ayına göre %5,84 artış gösterdi.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

%9,29

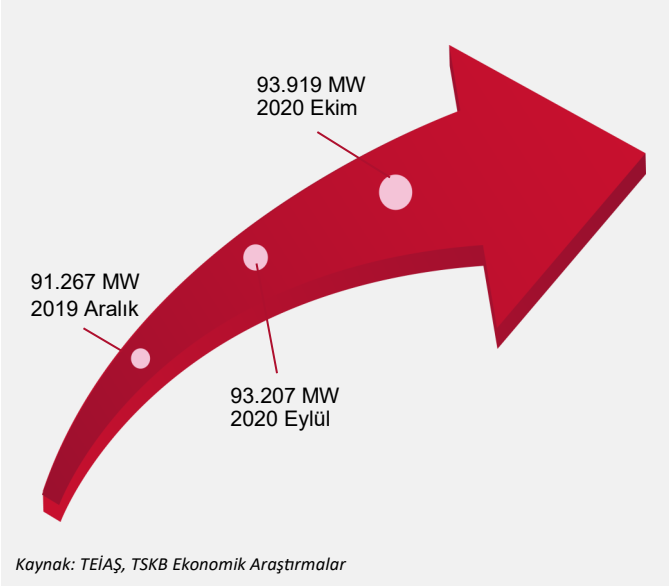
2020 yılı Ekim ayında PTF bir önceki aya göre %3,41 ve bir önceki yılın aynı ayına göre %9,29'luk artış kaydetti.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

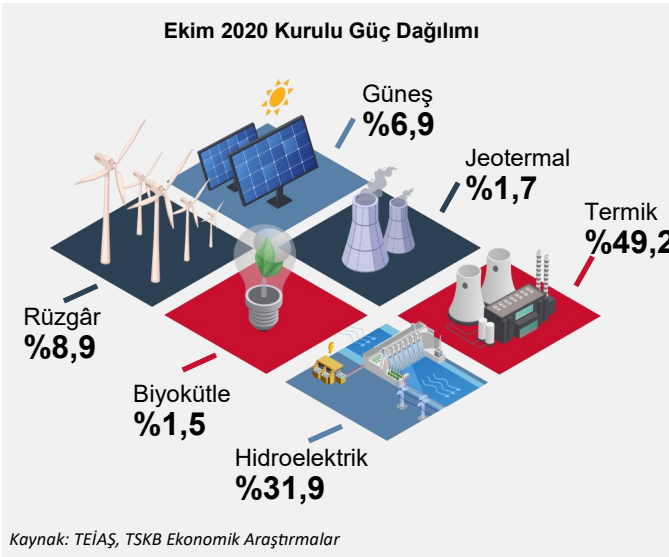

Kurulu Güç Analizi

2019 yılı sonunda 91.267 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2020 yılı Ekim ayında 93.919 MW oldu. Ekim ayında net olarak toplam 253,1 MW kurulu güce sahip rüzgar enerjisi santrali devreye girdi. Ekim ayında hidroelektrik santrallerinin toplam net kurulu gücünde 126,2 MW'lık ve yenilenebilir atık santrallerinin toplam net kurulu gücünde 152,9 MW'lık bir artış kaydedildi.

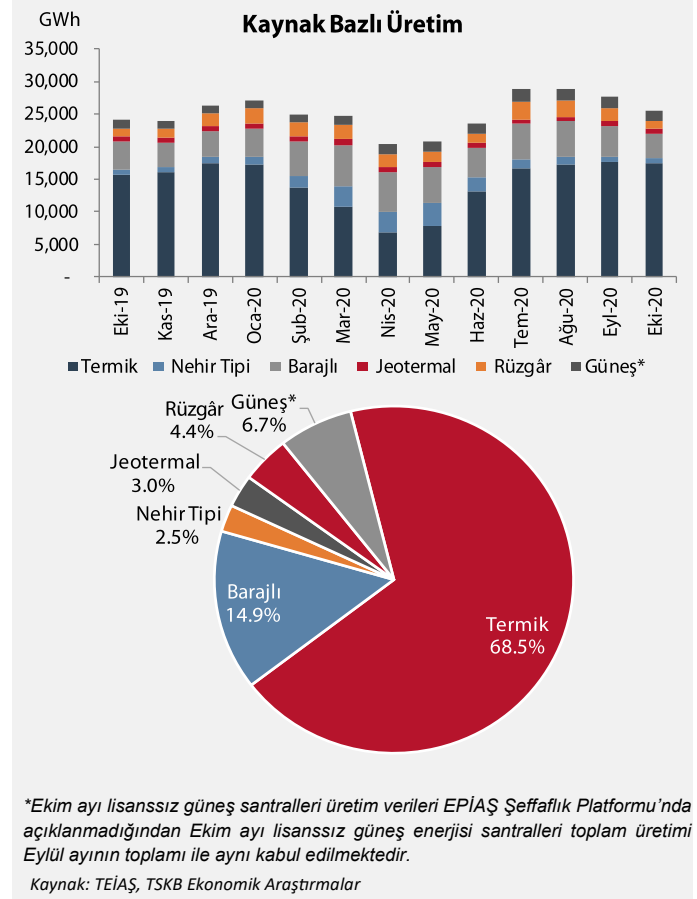

Ekim ayında devrede olan santrallerin %50,8'ini yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %50 seviyesinin üzerinde seyretmeye devam etti. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %31,9'unu temsil ederken, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam kurulu güçteki payları %15,7 seviyesinde gerçekleşti.

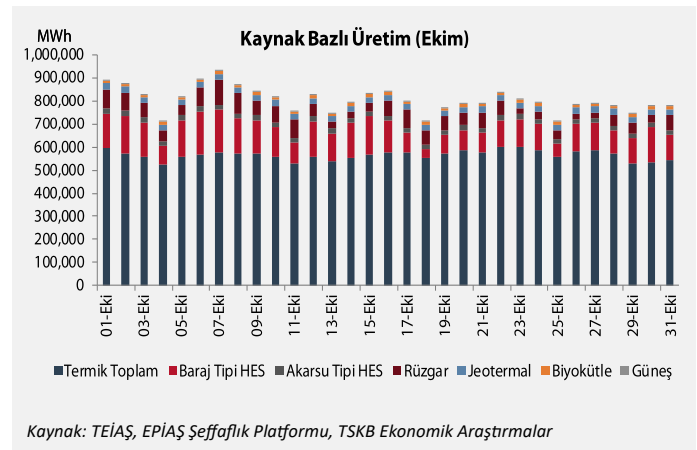
Elektrik Üretimi Analizi

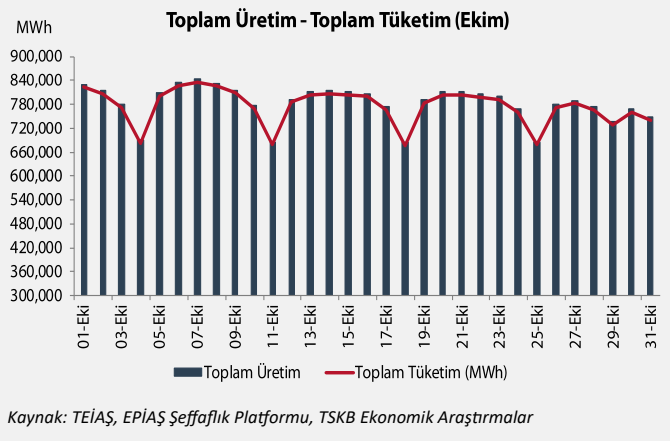
2020 yılı Eylül ayında yaklaşık 27,64 teravatsaat (TWh) olan Türkiye toplam elektrik üretimi, Ekim ayında 25,61 TWh olarak gerçekleşti. 2020 yılı Eylül ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretimi ile karşılaştırıldığında Ekim ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %10,35'lik bir azalma gözlemlendi. Geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise 2020 yılı Ekim ayında elektrik üretimi %5,84 oranında arttı.

Eylül ayında üretilen elektriğin %63,6'sını sağlayan termik santraller, Ekim ayında toplam elektriğin %68,5'ini üretti. 4,9 yüzde puanlık bu artışta hidroelektrik santraller ve rüzgâr enerjisi santrallerinden üretilen elektrikte gerçekleşen gerilemenin etkili olduğu izlenmekte.

Eylül ayında %20,1'lik bir paya sahip olan hidroelektrik santralleri, Ekim ayı içerisinde aylık bazda toplam üretilen elektriğin %17,4'ünü sağladı. 2019 yılında %44,5 olan yenilenebilir enerji santrallerinin elektrik üretimindeki payı, 2020 yılı Ekim ayında, 2019 yılının aynı döneminin 3,8 yüzde puan altında, %31,5 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde, baraj tipi hidroelektrik santraller toplam üretimin %14,9'una katkıda bulunurken, nehir tipi santraller toplam üretimin %2,5'ini sağladı.

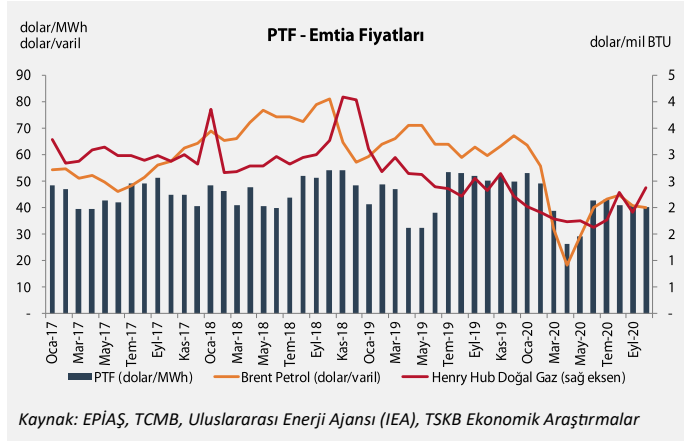
2020 yılı Ekim ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 783.643 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Ekim ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 7 Eylül Çarşamba günü 843.117 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde en düşük üretim 684.715 MWh ile 18 Ekim Pazar günü oldu.

Ekim ayı içerisinde ortalama günlük elektrik tüketimi 775.725 MWh olarak gerçekleşti. Yılın onuncu ayında en yüksek tüketim 835.198 MWh ile 7 Ekim Çarşamba günü olurken en düşük elektrik tüketimi 676.796 MWh ile 18 Ekim Pazar günü kaydedildi.

Eylül ayı PTF ortalaması ile karşılaştırıldığında Ekim ayı PTF ortalamasının %3,41 daha yüksek olduğu izlenmekte. Bahsi geçen artışta elektrik tüketimindeki yenilenebilir santrallerin toplam üretim içindeki payının gerilemesinin etkili olduğu düşünülmekte.

Ekim ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) günlük ortalama değerden %8,6 oranında daha yüksek gerçekleşti ve 346,06 TL/MWh oldu. En yüksek pik saatler ortalaması olan 556,47 TL/MWh, 6 Ekim Salı günü karşımıza çıktı. En düşük pik saatler ortalaması olan 277,38 TL/MWh ise 25 Ekim Pazar günü kaydedildi.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 291,35 TL/MWh oldu. En yüksek pik dışı saatler ortalaması 325,16 TL/MWh ile 7 Ekim Çarşamba günü gerçekleşirken en düşük pik dışı saatler ortalaması 260,36 TL/MWh ile 19 Ekim Pazartesi günü kaydedildi.

Yıllık ortalama PTF 2019 yılında 45,98 dolar/MWh olarak kaydedildi. 2020 yılı ilk dokuz ayında PTF ortalaması 40,60 dolar/MWh olarak gerçekleşirken Ekim ayında ortalama PTF 40,48 dolar/MWh oldu. Eylül ayı ile karşılaştırıldığında Ekim ayı içerisinde PTF fiyatları dolar bazında yaklaşık %1,4 değer kaybetti. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında dolar bazlı PTF'nin %19,7 aşağıda olduğu görülmekte.

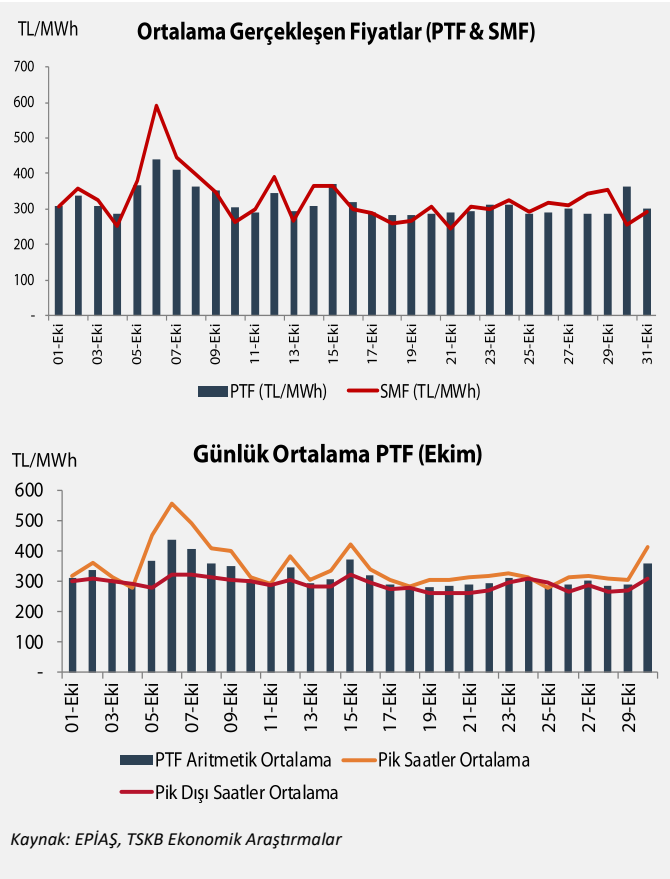
2019 yılında ortalama 64,36 dolar seviyesinde gerçekleşen Brent petrol varil fiyatı, Ekim ayında 40,19 dolar oldu ve COVID-19 salgını öncesi fiyatların altında kalmaya devam etti. Ekim ayında Brent petrol varil fiyatı bir önceki ay ile karşılaştırıldığında %1,8 seviyesinde azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %32,7 aşağıda.

2020 Eylül ayı ortalaması 1,92 dolar/mBTU olan Henry Hub doğal gaz fiyatı %24,5 artarak Ekim ayında ortalama 2,39 dolar/mBTU oldu. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında 2020 yılı Ekim ayında %2,6'lık bir azalma kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Ekim ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) ve sistem marjinal fiyatı (SMF) 245 TL/MWh ve 592 TL/MWh aralığında gerçekleşti. 2020 yılı Ekim ayı PTF ortalaması 318,70 TL/MWh iken aynı dönemde SMF ortalaması 325,87 TL/MWh oldu. En düşük ortalama PTF değeri 283,65 TL/MWh ile 18 Ekim Pazar günü olurken en düşük ortalama SMF değeri 246,31 TL/MWh ile 21 Ekim Çarşamba günü ortaya çıktı.

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **Akenerji hibrit santral kurmayı hedefliyor.** Akenerji Genel Müdürü Serhan Gencer Enerji Günlüğü'ne verdiği röportajda, Akenerji Adıyaman'daki Burç Bendi ve hidroelektrik santralini üzerine ve Hatay'daki Erzin Doğal Gaz Santrali sahasına güneş enerjisi santrali kurmayı planladıklarını belirtti. (30 Ekim 2020)

- **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Ağustos ayına ilişkin "Doğal Gaz Piyasası Sektör Raporu"nu yayınladı.** Rapora göre, doğal gazın ithalatı 2019 yılının aynı ayına göre %6,5 arttı. Elektrik santrallerinde doğal gaz tüketimi bir önceki yılın aynı ayına göre %45 artış gösterdi. (30 Ekim 2020)

- **EPDK, Ağustos ayına ilişkin aylık elektrik ve petrol piyasası sektör raporlarını yayınladı.** "Elektrik Piyasası Sektör Raporu"na göre, Ağustos ayında lisanslı elektrik üretimi geçen yılın aynı ayına göre %4,2 arttı ve 27,6 teravatsaat oldu. Lisanslı elektrik üretiminin %26,7'si doğal gaz santralleri, %24,3'ü hidroelektrik santralleri, %22'si ithal kömür ve %11,5'i yerli kömür santralleri tarafından sağlandı. "Petrol Piyasası Sektör Raporu"na göre, Ağustos ayında toplam petrol ithalatı %29,8 azaldı ve 2,95 milyon tona geriledi. Ham petrol ithalatı ise %38,3 azalışla 1,88 milyon ton oldu. En fazla ham petrol ithalatı 692,1 bin ton ile Irak'tan yapılırken, Irak'ı 619,8 bin ton ile Rusya izledi. (28 Ekim 2020)

- **2023 yılında doğal gaz ihtiyacının %20'sinin depolanması**

bekleniyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in açıklamasına göre, Türkiye 2023 yılında 11 milyar metreküp doğal gaz depolama kapasitesiyle doğal gaz ihtiyacının %20'sini depolayabilecek. Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama Genişletme Projesi'nin 2023 yılında işletmeye geçeceğini belirten Dönmez, 2023'ten itibaren sisteme verilmesi planlanan Karadeniz'de keşfedilen doğal gazın Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama tesisinde depolanacağını kaydetti. (28 Ekim 2020)

- **Elektrik üretiminde yenilenebilir kaynakların payı azalacak.** 2021 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda 2020 yılı elektrik üretiminde yenilenebilir kaynakların payının %1,1 azalarak %42,8'e gerilemesi öngörülüyor. 2021 yılında ise bu payın %41 olması bekleniyor. (28 Ekim 2020)

- **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK), son kaynak tedarik tarifesi hakkında kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.** Kurul, 2021 yılında uygulanacak tüketim miktarı ve kurulca belirlenen katsayısı değiştirmede. Buna göre, 2021 yılı için mesken tüketici grubuna yönelik 50 milyon kilovatsaat/yıl, diğer tüketici gruplarına yönelik 7 milyon kilovatsaat/yıl olarak uygulanmaya devam edecek. Ayrıca, 01 Ocak 2019 tarihinden itibaren uygulanan maliyetler ve kâr marjı için belirlenen katsayı 01 Ocak 2021 tarihinden itibaren 1,0938 olarak sabit bırakıldı. (27 Ekim 2020)

- **Elektrik Üretim A.Ş.'ye ait Gebze Dilovası Doğal Gaz Çevrim Santrali özelleştirilecek.** Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararına göre, satış yöntemiyle planlanan özelleştirme işleminin 2025 yılında tamamlanması planlanıyor. (26 Ekim 2020)

- **British American Tobacco (BAT) Samsun'daki fabrikası için I-REC yeşil elektrik sertifikası aldığını açıkladı.** Açıklamaya göre, şirket Borusan EnBW'den 2020 yılı elektrik tüketimi için I-REC yeşil elektrik sertifikası aldı ve 2021 yılında gerçekleşecek 9,1 milyon kilovatsaat elektrik tüketimi için de sertifika almak üzere anlaşma yaptı. (26 Ekim 2020)

- **Yeşil sertifika piyasasının 2021 yılı Haziran ayında devreye alınması planlanıyor.** Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti (YEK-G) sistemi ve piyasasında, tüketicilerin kullandığı elektriğin yenilenebilir enerji kaynaklarından üretildiği sertifikayla garanti edilecek. Tasarlanan sistemle yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen her megavatsaat elektrik sertifikalandırılacak. Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ), oluşturacağı piyasa üzerinden talep eden üreticiler adına elektronik YEK-G belgesi düzenleyecek ve piyasada bu belgelerin ticareti yapılarak fiyatlar serbestçe belirlenebilecek. (21 Ekim 2020)

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Karadeniz'de keşfedilen doğal gaz rezervini değerlendirdi.** Dönmez, Sakarya gaz sahasında keşfedilen doğal gazın üretime geçilmesi için yaklaşık 40 adet kuyu açılması gerekeceğini ifade ederek, üretimin 2023 yılı içinde başlaması için çalışma yürüttüklerini söyledi. Bakan Dönmez'in verdiği bilgiye göre, toplam 10.700 kilometrekare büyüklükte olan Sakarya doğal gaz sahasının sadece 2.000 kilometrekarelik kısmında sondaj öncesi çalışma olan sismik tarama tamamlandı. Sahanın geri kalanının sismik taramasının gelecek yılın ilk yarısında tamamlanması bekleniyor. (20 Ekim 2020)

- **ENKA, Aliğa'da planladığı yüzen sıvılaştırılmış doğal gaz tesisi (FSRU) için izin alamadı.** Habertürk'ün haberine göre, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, ENKA'nın Aliğa'da FSRU için yaptığı lisans başvurusunu bölgede çok yakın bir noktada başka bir tesisin olması nedeniyle reddetti. (20 Ekim 2020)

- **Karadeniz'de keşfedilen doğal gaz miktarı güncellendi.** Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklamada, Zonguldak açıklarında Tuna-1 kuyusunda keşfedilen 320 milyar metreküplük doğal gaz rezervine 85 milyar metreküp daha ilave edildi. Erdoğan, toplam 45 milyar metreküp rezerve ulaşan doğal gazın 2023 yılında kullanılabilmesinin hedeflendiğini belirtti. (19 Ekim 2020)

- **Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) ile TAKASBANK arasında Vadeli Elektrik Piyasası (VEP) İşletme Protokolü imzalandı.** (15 Ekim 2020)

- **Lityum üretim kapasitesi 500 tona çıkacak.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Eti Maden Teknoloji Geliştir-

me Merkezinde yaptığı açıklamada, "Bu sene yapımına başladığımız tesisle ilk defa Türkiye'de lityum üretimini gerçekleştirmiş olacağız. Türkiye'nin yaklaşık 1.200 ton lityum ithalatı söz konusu. Burada lityumun pilot ölçekte yıllık 10 ton üretim kapasitesi var. Kırka tesisinin üretimi ileride yaklaşık 500 tona çıkacak." diye konuştu. Bakan Dönmez, Twitter da yayınladığı bir paylaşımda ise, bordan lityum üretiminin yıl sonunda üretime başlayacağını belirtti. (13 Ekim 2020)

- **Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) yarışmaları ertelendi.** Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 19-23 Ekim 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi planlanan Güneş Enerjisine Dayalı Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları ve Bağlantı Kapasitelerinin Tahsisine İlişkin Yarışma'larının (YEKA GES-3) başvuru tarihlerini 18-21 Ocak 2021 olarak belirledi. (08 Ekim 2020)

- **Gün öncesi spot elektrik fiyatı asgari ve azami limitleri belirlendi.** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun, "Gün Öncesi Piyasasında ve Dengeleme Güç Piyasasında Asgari ve Azami Fiyat Limitlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar"ı Resmi Gazete'de yayımlandı. Karara göre gün öncesi elektrik piyasasında azami fiyat limiti, içinde bulunduğu ay esas alınarak 2 ay önceki aydan itibaren geriye dönük 12 aylık piyasa takas fiyatı (PTF) ağırlıklı ortalamalarının 2 katı olarak uygulanacak. Bu sınır 01 Ocak-31 Mart 2020 arasında megavatsaat başına 600 lira olarak uygulanmıştı. Gün öncesi elektrik piyasasında asgari fiyat limiti ise sıfır lira olarak uygulamaya devam edecek. (07 Ekim 2020)

- **Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) Depolama Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslarda değişiklik yapılmasına yönelik kurul kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.** Karara göre, dağıtım şirketlerine veya serbest tüketicilere yerli üretim doğal gaz satışı yapan tedarikçilerin söz konusu satışa konu yerli üretim doğal gaz miktarı depolama yükümlülüğünden muaf sayılacak. Ayrıca, toptan satış lisansı sahibi şirketleri doğal gaz tedarik anlaşmasında belirtilen doğal gaz satış mik-

tarının en az %80'i depolama yükümlülüğü kapsamında değerlendirilecek. (05 Ekim 2020)

- **Çalık Enerji, Cap des Biches Kombine Çevrim Santrali'nin anahtar teslim ihalesini kazandı.** Senegal'in ilk ve en büyük kombine çevrim santrali olacak proje 300 megavat büyüklüğünde. (05 Ekim 2020)

- **Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ), Ekim ayında uygulanacak doğal gaz fiyatlarını açıkladı.** Açıklanan tarifelere göre, elektrik üretimi ve ısınma amaçlı doğal gaz satış fiyatları Eylül ayı fiyatları ile aynı tutuldu. Böylece, Ekim ayında elektrik üretimi amaçlı kullanım toptan satış tarifesi standart metre-küp başına 1,4 lira olarak belirlendi. (01 Ekim 2020)

- **İlk hibrit GES projesi için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) olumlu kararı verildi.** Kalehan Genç Enerji Üretim A.Ş. tarafından yapılması planlanan Aşağı Kaleköy Barajı ve Hidroelektrik Santrali – Yardımcı Kaynak GES'in ÇED olumlu kararı verildi. Rapordaki bilgilere göre, 75,614 megavat kurulu gücünde olacak projenin yılda 131,2 gigavatsaat elektrik üretmesi öngörülüyor. Projenin yatırım tutarının 35,6 milyon dolar olması bekleniyor. (01 Ekim 2020)

- **EPDK tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan karar göre elektrik fiyatlarında değişikliğe gidildi.** Karara göre, konut, sanayi ve ticarethanelerde kullanılan elektriğin fiyatı bugünden geçerli olmak üzere %5,75 oranında yükseltildi. Yeni tarifeler 3 ay uygulanacak. (01 Ekim 2020)

Yurt Dışından Haberler

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) "Dönüşümde Elektrik Sistemleri" adlı raporunu yayınladı.** Rapora göre, dünya toplam enerji talebinin %20'sini oluşturan elektriğin 2040'ta petrolü geçerek dünyadaki en büyük enerji kaynağı olacağı öngörülüyor. Elektrik üretiminde büyük payı olan yenilenebilir enerji kaynaklarındaki hızlı büyümenin emisyonların azalmasında itici bir güç olacağı da tahmin ediliyor. Raporda ayrıca, rüzgâr ve güneş enerjisinin küresel elektrik üretimindeki payının 2040'ta %45'e yükseleceği, tüm yenilenebilir enerji kaynaklarının payının ise %70'in üzerine çıkacağı belirtiliyor. (28 Ekim 2020)

- **Avrupa Birliği, İklim Yasası'nda kısmi uzlaşa sağladı.** Avrupa Birliği ülkeleri çevre bakanları birliğin 2050 yılına kadar karbon nötr olma gelme hedefinin bağlayıcı olması önerisini kabul etti. Bununla birlikte birliğin 2030 yılı sera gazı emisyonları için, 1990'a göre ne kadar azaltım hedefleneceğine dair öneride uzlaşa sağlanamadı. (26 Ekim 2020)

- **Dünya Bankası'nın Emtia Piyasaları Görünüm Raporu'nu yayınladı.** Metal ve tarımsal emtiaların salgın kaynaklı kayıplarını telafi ettiğine işaret edilen raporda, enerji fiyatlarının ise bir miktar toparlanmaya rağmen gelecek yıl da salgın öncesi seviyelerin altında kalmasının beklendiği ifade edildi. Düşük petrol talebinin 2021'den sonra da devam etmesinin muhtemel olduğuna dikkat çeken rapor, salgının süresinin fiyat tahminlerine yönelik temel riski oluşturduğunu vurguladı. Petrol, doğal gaz ve kömürün oluşturduğu enerji emtia fiyat endeksinin bu yıl geçen yıla kıyasla %32,7 düşeceğini ve tarım ürünleri gibi enerji dışı emtia fiyatlarından oluşan endeksin ise %1,1 artmasının beklendiği ifade edildi. 2021'de ise enerji emtia fiyat endeksinin %9,3, enerji dışı emtia fiyat endeksinin de %1,7 artacağı tahminine yer verildi. (23 Ekim 2020)

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), "Dünya Enerji Görünümü 2020" raporunu yayınladı.** Rapora göre, küresel elektrik üretimi kompozisyonunda bu yıl tek artış gösteren kaynak yenilenebilir enerji olacak. Küresel elektrik talebinin 2030'a kadar %20 artması öngörülürken, bu talep artışının %80'ini yenilenebilir enerji kaynakları tek başına karşılayabilecek. Petrol talebi %8 azalışla günlük 100 milyon varilin altında kalacak. Kömür talebi %7, doğal gaz talebi %3 ve elektrik talebi %2 gerileyecek. Rapora göre, 2020 yılında dünyada enerji yatırımlarının %18 ve küresel karbon emisyonlarının %7 düşmesi bekleniyor. Rapora ilişkin bir konuşma yapan IEA Başkanı Fatih Birol, "Dünya enerji talebinden bu sene ciddi bir düşüş yaşanacağını tahmin ediyoruz. Eylül ayı itibari ile rakamlara baktığımız zaman %5 oranında bir düşüş olduğuna karar verdik ve bu enerji sektörü tarihindeki en büyük düşüş. Bazı yakıtlar daha fazla etkilendi, bazı yakıtlar daha az etkilendi. En fazla etkilenen yakıtların başında petrol var. COVID-19 ulaştırma ve özellikle havacılık sektörüne çok büyük darbe vurdu. En az etkilenen ise yenilenebilir enerji oldu." ifadelerini kullandı. (14 Ekim 2020)

- **İngiltere ülke genelinde karbon salım vergisi uygulamayı planlıyor.** The Times haberine göre, İngiltere Maliye Bakanı Rishi Sunak, Avrupa Birliği'nin karbon salımının azaltılması programının uygulanmasının Brexit geçiş döneminin tamamlanması ile birlikte sona ermesinin ardından yeni karbon emisyon vergisini uygulamaya koymayı hedefliyor. (12 Ekim 2020)

- **Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC), "2020 Dünya Petrol Görünümü" raporunu yayınladı.** Rapor, 2045 yılına kadar küresel ekonomi, petrol ve enerji talebi ile arzına ilişkin orta ve uzun vadeli tahminleri içeriyor. Rapora göre, 2019 yılında günlük 289 milyon varil petrol eş değeri seviyesinde olan küresel birincil enerji talebi, 2045'te günlük 361 milyon varil petrol eş değerine ulaşacak. 2019 yılında küresel enerji talebinin %31'ini oluşturan petrol, 2045'e kadar enerji talebinde %27'lik paya sahip olacak. Petrolü, %25'lik payla doğal gaz ve %20'lik payla kömür takip edecek. Güneş, rüzgâr ve jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynakları ise en fazla büyüyen kaynaklar olmaya devam ederken, bu kaynaklara talep, her yıl ortalama %6,6 artış göstererek, günlük 25 milyon varil petrol eş değerine yükselecek. (09 Ekim 2020)

- **ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) "Ekim 2020 Kısa Dönem Enerji Görünümü Raporu"nu yayınladı.** Rapora göre, yılın son çeyreğinde Brent türü ham petrolün varil başına ortalama fiyatı 42,34 dolar olarak tahmin edildi. Bu fiyat bir önceki tahminin %4 altında. EIA, Brent tipi ham petrolün varil fiyatının 2021 yılı ortalamasını 47,07 dolar olarak öngörüyor. Raporunda, ABD'nin günlük ortalama ham petrol üretiminin bu yıl yaklaşık 11,2 milyon varil seviyesinde gerçekleşmesi, gelecek yıl ise 11,09 milyon varile düşmesi bekleniyor. (08 Ekim 2020)

- **Avrupa Birliği (AB) Parlamentosu 2030 için %60 emisyon azaltım hedefi teklifini kabul etti.** AB Parlamentosu birliğin 2030 yılında, 1990 yılına göre %60 oranında daha az sera gazı

salımı gerçekleştirmesini öneren yasa teklifini kabul etti. Mevcut hedef 2030 yılı emisyonlarını 1990 yılına göre %40 oranında azaltmak iken, Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında 2030 için %55 geriletme hedefini önermişti. (08 Ekim 2020)

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2020 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.